

e-priručnik

**„Aktivno
sudjelovanje mladih u
društvu“**

Zagreb, studeni 2019.

SADRŽAJ:

O priručniku i projektu „Kutak za informiranje mladih“	1
3 glavne stvari koje aktivno sudjelovanje u društvu donosi pojedincu	2
Moguće je uskladiti natrpan raspored na fakultetu s društvenim angažmanom – uz nekoliko navika.....	3
Više od 300 udruženja mladih u Hrvatskoj uspješno razbija predrasude o neaktivnosti mladih	4
Što je zapravo studentski zbor i što aktiviranje u njemu donosi studentima?	5
Što je domski odbor i što sudjelovanje u njemu donosi studentima?.....	6
Mnogi mladi nisu upoznati s postojanjem i radom savjeta mladih; izdvajamo osnovne informacije o njima.....	7
Saznajte što radi Učeničko vijeće i zašto je važno aktivirati se u njegovu radu	8

O priručniku i projektu „Kutak za informiranje mladih“

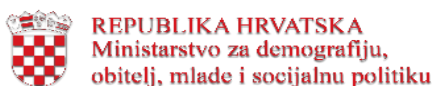
Kroz projekt „Kutak za informiranje mladih“ Centar za razvoj mladih, u partnerstvu s Institutom za stručno usavršavanje mladih, tijekom 12 mjeseci radi na informiranju mladih na području Grada Zagreba, a uz financijsku potporu Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Jedna je od glavnih aktivnosti projekta osnivanje i rad informativnog centra koji je za trajanja projekta, 40 sati tjedno, otvoren za mlade koji imaju potrebu za individualnim savjetovanjima i konzultacijama o raznim pitanjima, a fokus prilikom pozivanja mladih u Centar stavljen je na pitanja o zapošljavanju, mobilnosti i aktivnom sudjelovanju u društvu.

Projekt obuhvaća i, između ostalog, izradu 3 e-priručnika na navedene teme koji će trajno biti dostupni *online* kako bi se i naredne generacije mladih mogle informirati te kako bi projekt dugoročno ostvarivao pozitivne utjecaje na društvo.

Nositelj projekta:

Projekt sufinancira:

3 glavne stvari koje aktivno sudjelovanje u društvu donosi pojedincu

Aktivni mladi preuzimaju, odnosno prakticiraju ulogu aktivnog građanina u različitim segmentima društvenog života i kroz različite institucionalne i izvaninstitucionalne projekte i aktivnosti. Na taj način s jedne strane pridonose rješavanju različitih društvenih problema, podižu opću razinu kritičkog mišljenja i mijenjaju društvenu klimu, a s druge strane dobivaju benefite za svoj osobni razvoj.

Aktivno im sudjelovanje u društvu, naime, donosi tri glavne stvari – iskustvo, poznanstva i, posljedično, perspektivniju budućnost.

✓ **Iskustvo**

Kad jednom detektiraju određeni društveni problem i odluče se angažirati u njegovu rješavanju, mladi se priključuju nekoj od organizacija koja se bavi tematikom koja ih zanima. Članovi tih organizacija obično su već educirani o alatima kojima mogu dosegnuti svoje ciljeve i uvježbani u djelovanju ili pak upotpunjuju kvalitetu zajedničkoga rada svojim specifičnim znanjima i vještinama. Od nove okoline mladi pojedinac u većini slučajeva može štošta naučiti i naučeno, zajedno s njom, primijeniti u praksi. Bilo da se radi o angažmanu u udruzi, u nekom predstavničkom tijelu kao što je to recimo studentski zbor, osoba stječe nova iskustva koja će je pripremiti za brojne nove životne i poslovne situacije.

✓ **Poznanstva**

Aktiviranjem u željenim društvenim područjima mladi se okružuju ljudima sličnih interesa, ali i stavova. Uključuje to i kontakte s istaknutim imenima iz organizacija i institucija relevantnih za tematiku zanimljivu mladima, što im nerijetko otvara vrata na različitim poljima.

✓ **Perspektivnija budućnost**

Gomila iskustva i relevantna poznanstva gotovo garantiraju profesionalni uspjeh. Diploma u ruc ne garantira profesionalni uspjeh, a čak ni bilo kakav oblik zapošljavanja. U moru kandidata za različite poslove, razliku čini kombinacija prethodno navedene gomile iskustva i relevantnih poznanstava.

Moguće je uskladiti natrpan raspored na fakultetu s društvenim angažmanom – uz nekoliko navika

Fakultetske obveze same po sebi zahtijevaju mnogo truda, rada i organizacije. Uz njih su izlasci i druženja bitan dio studentskoga života. Kad se sve zbroji, studentima ostane jako malo vremena za dodatne aktivnosti, volontiranje ili aktivno sudjelovanje u raznim udrugama.

Ono što je ipak posebno bitno naglasiti jest činjenica koliko su volontiranje i angažman u udrugama važni u današnje doba. Za Hrvatsku je općenito poznato kako je pronalazak posla težak proces, a spomenuti tip angažmana nešto je što poslodavci traže zbog vještina koje se njime stječu, razvijenog timskog duha, kreativnosti, odnosa prema radu i sličnih stvari. Potrebno je spomenuti i prijateljstva koja se formiraju u udrugama. Društveni život se širi i razvija s nevjerojatnom lakoćom upravo zato što vas povezuju jednaki interesi i ciljevi.

Ne postavlja se pitanje kako uspjeti uskladiti već pretrpan raspored. Kako volontirati i biti aktivan član udruge kad već imate 100 obaveza na fakultetu? Naravno, ključ je u dobroj organizaciji.

Ako ste dobro organizirani i ako se djelovanje udruge kojoj se želite priključiti podudara s vašim interesima, možete stići sve što želite. Priključite se, dakle, onoj koja vas zanima, ali imajte na umu da vam je i to obveza jer tako nećete taj rad stavljati na posljednje mjesto u životu. Uvijek imajte na umu koliko vam je važno i koliko zaista želite biti dijelom te organizacije, tako ćete se automatski uspjeti motivirati i na angažman.

U nastavku donosimo neke od navika koje znatno utječu na organizaciju vremena i produktivnost. Uvedite ih u svoju svakodnevicu!

✓ **Imajte realnu dnevnu TO-DO listu**

Odaberite najviše pet obaveza i poslova koje je neophodno izvršiti u tom danu i ostatak organizirajte prema tome.

✓ **Svedite zadatke u vremenski okvir**

Odredite što točnije trajanje svakog zadanog zadatka i pridržavajte se toga.

✓ **Počnite s najtežim zadacima**

Kako kaže poznata fraza iz istoimene knjige: Pojedi tu žabu!. Drugim riječima, uvijek dan počnite rješavanjem najzahtjevnijih zadataka jer time povećavate efikasnost, ali i motivaciju i samopouzdanje.

✓ **Održavajte prostor urednim**

Za bolji fokus i produktivnost pobrinite se da su vam radni stol, ali i ostatak prostora uredni i organizirani.

Svakako pokušajte primjenjivati ove metode barem mjesec dana, pa ćete s vremenom uvidjeti kako se ipak može sve stići. Planiranje će postati sve lakše, a vi ćete se osjećati bolje jer ste uspješno izvršili sve fakultetske obveze, ali i više od toga.

Više od 300 udruženja mladih u Hrvatskoj uspješno razbija predrasude o neaktivnosti mladih

U javnom diskursu često se raspravlja o nezainteresiranosti mladih za javna zbivanja, društvo, politiku i sve ostalo s čime se susreću u svakodnevnom životu, a nerijetko se i kritizira njihova pasivnost. Međutim, u Hrvatskoj, prema Adresaru udruga mladih i za mlade u Republici Hrvatskoj, postoji više od 300 raznih udruženja mladih – od studentskih klubova do raznih civilnih udruga mladih – koja djeluju u preko 60 hrvatskih gradova.

Spektar aktivnosti kojima se udruge mladih bave raznolik je, no sve imaju zajedničke ciljeve: potaknuti mlade na aktivno sudjelovanje u javnom životu i razmišljanje o problemima s kojima se njihova zajednica i vršnjaci susreću, unaprijediti znanja, vještine i sposobnosti mladih, potaknuti ih na volontiranje, upoznati ih s konceptom odgovornog građanstva, pripremiti ih za tržište rada, ali i pomoći mladima koji imaju problema s učenjem, pronalaskom posla, financijskom situacijom, koji se susreću s diskriminacijom i netolerancijom ili pružiti podršku mladima s invaliditetom, poput Udruge ZAMISLI.

Iako je najveća koncentracija udruga za mlade u Zagrebu, ne nedostaje ih ni u drugim gradovima diljem Hrvatske. Tako se u Rijeci, između ostalih udruga, nalazi Centar tehničke kulture Rijeka, koji se usmjerava na razvijanje digitalnih kompetencija mladih u Hrvatskoj i udruga EU korak, koja se bavi promicanjem tolerancije i pružanjem potpore nacionalnim

manjinama. Osječke udruge Interaktiva i PRONI bave se osvještavanjem važnosti demokracije i EU-a u životima mladih. U Splitu djeluje Klub mladih Split, udruga koja se svakodnevno bavi promicanjem volonterizma, međugeneracijskim obrazovanjem, poduzetništvom te kreativnim i kulturnim radionicama.

U Zagrebu djeluju mnoge udruge kojima je cilj aktivno uključivanje mladih u društvo, poput Centra za razvoj mladih, Foruma za slobodu odgoja te Centra za edukaciju, savjetovanje i humanitarno djelovanje Krugovi, a važno je spomenuti i Mrežu mladih Hrvatske – savez s preko 60 udruga mladih i za mlade u Hrvatskoj čija je misija doprinijeti razvoju kvalitetnih politika za mlade. Osim spomenutih u Hrvatskoj djeluju ogranci velikih svjetskih udruga mladih. Neke od njih su AIESEC Hrvatska, Svjetski savez mladih Hrvatska, Erasmus studentska mreža Hrvatska, Udruga studenata Europe AEGEE, IAESTE Croatia i mnoge druge.

Udruge mladih i za mlade važne su jer se upravo kroz njihovo djelovanje mnogi mladi upoznaju s aktivizmom i sudjelovanjem u društvu. Osim što sudjelovanje u njihovu radu mladima donosi praktična znanja i vještine, uči ih odgovornosti za sebe i društvo te važnosti praćenja društvenih procesa i sudjelovanja u javnom životu. Uz pomoć njih mladi mogu aktivno sudjelovati u raznim projektima, volontirati, učiti i mijenjati – sebe, ali i zajednicu koja ih okružuje.

Što je zapravo studentski zbor i što aktiviranje u njemu donosi studentima?

Jeste li se ikad za vrijeme studija našli u neravnopravnom položaju, u situaciji kada mislite da ste zakinuti za prava koja su vam osigurana, ali niste sigurni? Bilo da je riječ o situaciji s profesorima, administracijom ili drugim kolegama, a vi niste znali na što imate pravo, na što ne i kome se obratiti u takvoj situaciji... Predstavničko tijelo kojem se možete obratiti u ovakvim, ali i svim ostalim situacijama, jest studentski zbor.

Studentski zbor tijelo je formirano na visokim učilištima i sveučilištima s nizom zadaća kojima osigurava provođenje studentskih prava, kao i kvalitetno obrazovanje te studentski život općenito. Neke su od tih zadaća odabir studentskih predstavnika za senat i druga tijela sveučilišta i visokih učilišta, imenovanje studentskog pravobranitelja, predlaganje plana financiranja studentskih aktivnosti nadležnim tijelima, poticanje izvannastavne aktivnosti

studenata. Ono što se ističe kao njegova najvažnija zadaća jest briga o kvaliteti života studenata, a posebice o kvaliteti studijskog procesa, studentskom standardu, ostvarivanju studentskih prava i drugim pitanjima važnim za studente.

Studentski predstavnici biraju se svake dvije godine te su najmanje 15% zastupljeni u znanstveno-nastavnom vijeću fakulteta, senatu sveučilišta te stručnim vijećima sveučilišnih odjela. Upravo sudjelovanjem u tim tijelima studentski su predstavnici u mogućnosti izboriti bolji položaj studenata. Ondje ističu probleme koje su im iznijeli studenti i kojima nastoje poboljšati neki od aspekata studentskog života.

O važnosti aktiviranja u ovome tijelu govorio nam je kandidat za predsjednika Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu Matej Smetiško. Istaknuo je primjer konkretnog utjecaja studenata na situaciju kojom nisu bili zadovoljni:

Studentski zbor može imati velik utjecaj na promjenu položaja studenata, pogledajmo samo primjer Zakona o obavljanju studentskih poslova gdje su studenti bili direktno uključeni u proces izrade zakona.

Što je domski odbor i što sudjelovanje u njemu donosi studentima?

Domski odbor, stoji u Pravilniku o domskom redu i uvjetima boravka studenata u studentskim domovima Studentskog centra u Zagrebu, *osniva se radi poboljšanja uvjeta u studentskom domu te izravnije povezanosti sa stanarima studentskog doma*. Riječ je o predstavničkom tijelu koje djeluje sukladno Pravilniku o studentskim odborima pri studentskim domovima.

To predstavničko tijelo u prvom redu različitim preporukama i inicijativama izražava interes stanara. Usmjerava ih prema nadležnim tijelima – samoga doma, ali i Studentskog centra.

Premda odbor ima moć potaknuti određene promjene u korist studenata, interesa za aktiviranje u njegovu sklopu nerijetko manjka. I dok su, primjerice, članovi odbora Save, Cvjetnog naselja ili Šare radili značajne stvari, tijekom 2018. godine na Lašćini se on uopće nije formirao – zbog nedovoljnog broja kandidata zainteresiranih za članstvo.

Valja napomenuti da uvjeti za članstvo u ovakvom studentskom odboru nisu nimalo zahtjevni. Predlažemo, stoga, da pratite buduće natječaje te da vi budete oni koji će dati svoj doprinos

kvaliteti studentskog života vaših sustanara, a istovremeno poraditi i na svojem osobnom razvoju.

Članovi odbora mogu biti samo studenti smješteni u tom studentskom domu. Odbori imaju sedam članova, a mandat im je godinu dana. U slučaju prijave većega broja studenata od propisanoga, Predsjedništvo Studentskog zbora obavlja razgovor sa svim prijavljenima kako bi izabralo potrebnih sedam. – objavljeno je prilikom proteklog natječaja za formiranje odbora na službenoj stranici Sveučilišta u Zagrebu.

Mnogi mladi nisu upoznati s postojanjem i radom savjeta mladih; izdvajamo osnovne informacije o njima

Aktivno sudjelovanje mladih u društvu potiče Centar za razvoj mladih projektom *Kutak za informiranje mladih*. A aktivno je moguće sudjelovati u društvu i pritom doprinosti položaju mladih generalno – angažmanom u nekom od savjeta mladih.

Međutim, CERM je tijekom provedbe spomenutoga projekta došao do zaključka da mnogi mladi uopće nisu upoznati s pojmom savjeta mladih, a još manje s njegovim radom i utjecajem koji može ostvariti, odnosno koji ostvaruje. Iz tog razloga u nastavku donosimo osnovne informacije o ovim savjetodavnim tijelima.

Savjeti mladih, dakle, osnivaju se kao savjetodavna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Njihova je osnovna zadaća promicanje i zagovaranje prava, potreba i interesa mladih na njihovoj lokalnoj i područnoj, odnosno regionalnoj razini.

Savjeti mladih omogućuju mladim osobama sudjelovanje u postupku i procesu službenog donošenja odluka predstavnika vlasti. Njihov se rad temelji na interesima i potrebama mladih osoba da iz vlastite perspektive predlože promjene koje će zadovoljiti njih same i druge mlade osobe u zajednici u kojoj žive. Aktivnosti savjeta mladih uključuju svaki oblik političkog, ekonomskog ili društvenog sudjelovanja koje će naći plodno tlo u zajednici i odgovoriti na potrebe i težnje za afirmacijom mladih osoba. Rad savjeta mladih predstavlja dugoročan, odnosno strateški i planski pristup poticanja sveukupne participacije i kvalitete života mladih. – stoji na [stranici Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku](#).

Nadalje, osnivanje savjeta mladih, djelokrug, postupak izbora te druga pitanja od značaja za njihov rad određuje Zakon o savjetima mladih. Ciljevi su Zakona sudjelovanje mladih u odlučivanju o upravljanju javnim poslovima od interesa i značaja za mlade, aktivno uključivanje samih mladih u javni život te informiranje i savjetovanje u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Njegova je provedba obaveza jedinica samouprave, a spomenuto Ministarstvo provodi nadzor nad provedbom te daje preporuke za poboljšanje njegove efikasnosti.

Cjelokupni tekst Zakona dostupan je na [poveznici](#).

Saznajte što radi Učeničko vijeće i zašto je važno aktivirati se u njegovu radu

Studenti se nerijetko osjećaju kao da ništa u vezi svog studiranja, položaja na fakultetu ili uvjeta u kojima studiraju ne mogu promijeniti. Neki misle da ih se to i ne tiče, a kad saznaju za predstavnička tijela koja postoje uvjereni su da njihovo sudjelovanje u njima ne može mnogo promijeniti pa se većina nikada ne odluči na aktivaciju. Slično je i za vrijeme srednjoškolskog obrazovanja, a već tada mladima se pruža mogućnost sudjelovanja u raznim predstavničkim tijelima u kojima mogu poboljšati svoj položaj te steći razna znanja i iskustva.

Takvo je tijelo Učeničko vijeće. Ono je jednako vrijedno kao Nastavničko vijeće, Razredno vijeće, Vijeće roditelja, a komunicira i s Gradskim vijećem i ostalim gradskim institucijama. Svaki razred iz škole odabire po jednog predstavnika koji će u tekućoj školskoj godini sudjelovati u radu vijeća. Razgovarali smo sa studenticom koja se aktivirala već u srednjoškolskim danima te nam je ispričala kako je postala članica Vijeća:

Budući da sam bila predsjednica razreda, automatski sam postala članica Vijeća učenika, a spletom okolnosti i Gradskoga vijeća i Savjeta mladih pa se od onoga da nemam gdje činiti nešto za boljitak situacija promijenila na to da moram zaista s tim djelovanjem i početi.

Zadaci Učeničkog vijeća formalni su poput odabira predstavnika i sl. preko upućivanja prijedloga i mišljenja i školskim tijelima i ravnatelju o pitanjima koja se odnose na ostvarivanje prava i obveza učenika do poticanja učenika na uključivanje u školske aktivnosti, brige o školskim prostorima ili obilježavanja važnih datuma ili organizacije različitih svečanosti.

Također, članovi Učeničkog vijeća sudjeluju u organizaciji izleta i maturalnih svečanosti, predlažu pohvale i nagrade za svoje kolege i što je najvažnije – ukazuju na probleme s kojima se učenici u školi susreću; oni bi trebali biti glas koji će osigurati da se čuju glasovi ostalih učenika i da u suradnji s nastavnicima pronađu rješenje problema i nastave raditi na boljitku života i rada škole i svih u njoj.

Naša sugovornica često nije bila zadovoljna radom Vijeća s obzirom na činjenicu da ih škola nije podržavala u svemu:

Kada pogledam unazad, rastužuje me da silina talenata, organizacijskih sposobnosti i motivacije ljudi u mojoj školi često nije prelazila nešto iznad jednostavnih stvari, ali svakako pohvalnih kao što je donacija sitnih priloga za naše potrebite.

Na razini Gradskoga vijeća, u blizini ovlaštenih i moćnih, značajnije su se stvari odvijale i činile i zbog toga sam sretna i zahvalna na iskustvu koji je srušio moju predrasudu o potpunoj marginalizaciji mladih. Sad ne mislim da su potpuno marginalizirani, nego malo manje.

Svjesna je i činjenice da su učenici, a kasnije i studenti nezainteresirani za sudjelovanje u predstavničkim tijelima i to iz više razloga:

Naši srednjoškolci i nemaju prevelik utjecaj na zbivanja u svojim gradovima iz više razloga; jedan je ona klasična indiferentnost, vjerojatno zbog tinejdžerskih godina i općeg boli me briga stava s kojim je prilično lakše prolaziti životom, a drugi je svakako što su naše vlasti tako slojevito i dubinski komplicirane da svaki pokušaj djelovanja često završi odbijen, zanemaren ili ismijan.

Nju ništa od toga nije obeshrabrilo već je usprkos negativnom stavu svojih kolega ustrajala u svojim idejama:

Ipak, jer sam se rodila s par pokretačkih motora više u sebi, kolege su uvijek primjećivali da kao onaj koji pronalazi greške tamo gdje ih i nema, mogu dati svoj udio u rješavanju izazova koje nameće sivkasta realnost svijeta prilika i života mladih.

Zaključuje da je ipak važno aktivirati se, izraziti svoje mišljenje, podijeliti ideje pa čak i ako se ne ostvare, mogu potaknuti druge da se aktiviraju u zajednici i pokušaju promijeniti ono čime nisu zadovoljni. Aktiviranjem već u Učeničkom vijeću, smatra naša sugovornica, stvara se dobra podloga za kasniju aktivaciju u predstavničkim tijelima na fakultetu, a što se mladi prije aktiviraju imaju više vremena za raditi pozitivne promjene.